

Oxford Cambridge and RSA

Thursday 16 June 2022 – Morning

A Level Classical Greek

H444/03 Prose Literature

Time allowed: 2 hours

You must have:

- the OCR 12-page Answer Booklet

Do not use:

- a dictionary

INSTRUCTIONS

- Use black ink.
- Write your answer to each question in the Answer Booklet. The question numbers must be clearly shown.
- Fill in the boxes on the front of the Answer Booklet.
- Answer **one** question in Section A, **one** question in Section B and **one** question in Section C.

INFORMATION

- The total mark for this paper is **75**.
- The marks for each question are shown in brackets [ ].
- Quality of extended response will be assessed in questions marked with an asterisk (*).
- This document has **12** pages.

ADVICE

- Read each question carefully before you start your answer.

Section A

Answer **one** question from this section.

- 1** Read the following passages and answer the questions.

“ἐγὼ δὲ ύπέρ τε ἐκείνου καὶ τῶν ἄλλων Περσέων οὐ πρότερον παύσομαι ποὶν ἥξω τε καὶ πυρώσω τὰς Ἀθήνας, οἵ γε ἐμὲ καὶ πατέρα τὸν ἐμὸν ύπηρξαν ἄδικα ποιεῦντες. πρῶτα μὲν ἐς Σάρδις ἐλθόντες ἅμα Ἀρισταγόρῃ τῷ Μιλησίῳ, δούλῳ δὲ ἡμετέρῳ, ἀπικόμενοι ἐνέπρησαν τά τε ἄλσεα καὶ τὰ ίρά· δεύτερα δὲ ἡμέας οἴα ἔρξαν ἐς τὴν σφετέρην ἀποβάντας, ὅτε Δατίς τε καὶ Ἀρταφρένης ἐστρατήγεον, τὰ ἐπίστασθε κου πάντες.

5

“τούτων μέντοι εἶνεκα ἀνάρτημαι ἐπ’ αὐτοὺς στρατεύεσθαι, ἀγαθὰ δὲ ἐν αὐτοῖσι τοσάδε ἀνευρίσκω λογιζόμενος· εἰ τούτους τε καὶ τοὺς τούτοισι πλησιοχώρους καταστρεψόμεθα, οἱ Πέλοπος τοῦ Φρυγὸς νέμονται χώρην, γῆν τὴν Περσίδα ἀποδέξομεν τῷ Διὸς αἰθέρι ὁμονρέουσαν. οὐ γὰρ δὴ χώρην γε οὐδεμίαν κατόψεται ἥλιος ὅμονρέουσαν τῇ ἡμετέρῃ, ἀλλὰ σφεας πάσας ἐγὼ ἅμα ύμιν μίαν χώρην θήσω, διὰ πάσης διεξελθὼν τῆς Εὐρώπης.”

10

Herodotus, *Histories* 7.8B–C

- (a)*** How does Xerxes make this a powerful argument to launch an attack on Athens?

You should refer **both** to the content **and** to the language of the passage.

[15]

Μαρδόνιος μὲν τοσαῦτα ἐπιλεήνας τὴν Ξέρξεω γνώμην ἐπέπαυτο·
σιωπῶντων δὲ τῶν ἄλλων Περσέων καὶ οὐ τολμῶντων γνώμην
ἀποδείκνυσθαι ἀντίην τῇ προκειμένῃ, Ἀρτάβανος ὁ Υστάσπεος, πάτρως
ἐὼν Ξέρξη, τῷ δὴ καὶ πίσυνος ἐών ἔλεγε τάδε·

“ὦ βασιλεῦ, μὴ λεχθεισέων μὲν γνωμέων ἀντιέων ἀλλήλησι οὐκ ἔστι τὴν
ἀμείνω αἰρεόμενον ἐλέσθαι, ἀλλὰ δεῖ τῇ εἰρημένῃ χρᾶσθαι, λεχθεισέων
δὲ ἔστι, ὥσπερ τὸν χρυσὸν τὸν ἀκήρατον αὐτὸν μὲν ἐπ’ ἑωυτοῦ οὐ
διαγινώσκομεν, ἐπεὰν δὲ παρατριψωμεν ἄλλω χρυσῷ, διαγινώσκομεν
τὸν ἀμείνω. ἐγὼ δὲ καὶ πατρὶ τῷ σῷ, ἀδελφεῷ δὲ ἐμῷ, Δαρείῳ ἡγόρευον
μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ Σκύθας, ἀνδρας οὐδαμόθι γῆς ἄστυ νέμοντας. οἱ δὲ
ἐλπίζων Σκύθας τοὺς νομάδας καταστρέψεσθαι ἐμοί τε οὐκ ἐπείθετο,
στρατευσάμενός τε πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς τῆς στρατιῆς ἀποβαλῶν
ἀπῆλθε.”

5

10

Herodotus, *Histories* 7.10–10A

- (b) Μαρδόνιος μὲν ... προκειμένῃ (lines 1–3): what suggests that most of the Persians were afraid of Xerxes? [2]
- (c) ὦ βασιλεῦ ... τὸν ἀμείνω (lines 5–9): explain how Artabanus tries to persuade Xerxes to listen to a different opinion. [4]
- (d) Translate ἐγὼ δὲ ... ἀπῆλθε (lines 9–13).

Write your translation on alternate lines.

[5]

2 Read the following passages and answer the questions.

κινδυνεύουσι γὰρ ὅσοι τυγχάνουσιν ὁρθῶς ἀπτόμενοι φιλοσοφίας
λεληθέναι τοὺς ἄλλους ὅτι οὐδὲν ἄλλο αὐτοὶ ἐπιτηδεύουσιν ἢ ἀποθνήσκειν
τε καὶ τεθνάναι. εἰ οὖν τοῦτο ἀληθές, ἀτοπὸν δήπου ἀν εἴη προθυμεῖσθαι
μὲν ἐν παντὶ τῷ βίῳ μηδὲν ἄλλο ἢ τοῦτο, ἥκοντος δὲ δὴ αὐτοῦ ἀγανακτεῖν ὁ
πάλαι προυθυμοῦντό τε καὶ ἐπετήδευνον. 5

καὶ ὁ Σιμμίας γελάσας, νὴ τὸν Δία, ἔφη, ὩΣώκρατες, οὐ πάνυ γέ με
νυνδὴ γελασείοντα ἐποίησας γελάσαι. οἷμαι γὰρ ἀν τοὺς πολλοὺς αὐτὸ
τοῦτο ἀκούσαντας δοκεῖν εὖ πάνυ εἰρῆσθαι εἰς τοὺς φιλοσοφοῦντας – καὶ
συμφάναι ἀν τοὺς μὲν παρ' ἡμῖν ἀνθρώπους καὶ πάνυ – ὅτι τῷ ὄντι οἱ
φιλοσοφοῦντες θανατῶσι, καὶ σφᾶς γε οὐ λελήθασιν ὅτι ἄξιοί εἰσιν τοῦτο
πάσχειν. 10

καὶ ἀληθῆ γ' ἀν λέγοιεν, ὩΣιμμία, πλήν γε τοῦ σφᾶς μὴ λεληθέναι.
λέληθεν γὰρ αὐτοὺς ἢ τε θανατῶσι καὶ ἢ ἄξιοί εἰσιν θανάτου καὶ οἵου
θανάτου οἱ ως ἀληθῶς φιλόσοφοι. εἰπωμεν γάρ, ἔφη, πρὸς ἡμᾶς αὐτούς,
χαίρειν εἰπόντες ἐκείνοις· ἡγούμεθά τι τὸν θάνατον εἶναι;
πάνυ γε, ἔφη ύπολαβὼν ὁ Σιμμίας. 15

ἄρα μὴ ἄλλο τι ἢ τὴν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγήν; καὶ εἶναι
τοῦτο τὸ τεθνάναι, χωρὶς μὲν ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἀπαλλαγὴν αὐτὸ καθ' αὐτὸ
τὸ σῶμα γεγονέναι, χωρὶς δὲ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγεῖσαν
αὐτὴν καθ' αὐτὴν εἶναι; ἄρα μὴ ἄλλο τι ἢ ὁ θάνατος ἢ τοῦτο;
οὔκ, ἀλλὰ τοῦτο, ἔφη. 20

Plato, *Phaedo* 64a–c

- (a) κινδυνεύουσι γὰρ ... καὶ ὁ Σιμμίας γελάσας (lines 1–6): explain why Simmias reacts as he does to what Socrates says in these lines. [3]
- (b) νὴ τὸν Δία ... γελάσαι (lines 6–7): in what way has Simmias' mood changed? [1]
- (c) Translate καὶ ἀληθῆ ... ἐκείνοις (lines 12–15).

Write your translation on alternate lines.

[5]

- (d) ἡγούμεθά ... ἔφη (lines 15–21): what do Socrates and Simmias agree upon in these lines? [2]

τί δὲ δὴ τὰ τοιάδε, ὡς Σιμμία; φαμέν τι εἶναι δίκαιον αὐτὸν ἢ οὐδέν;
φαμὲν μέντοι νὴ Δία.

καὶ αὖτας γέ τι καὶ ἀγαθόν;

πῶς δ' οὖ;

ἥδη οὖν πώποτέ τι τῶν τοιούτων τοῖς ὄφθαλμοῖς εἶδες;

5

οὐδαμῶς, ἢ δ' ὅς.

ἀλλ' ἄλλῃ τινὶ αἰσθήσει τῶν διὰ τοῦ σώματος ἐφήψω αὐτῶν; λέγω δὲ περὶ πάντων, οἵον μεγέθους πέρι, ὑγιείας, ἰσχύος, καὶ τῶν ἄλλων ἐνὶ λόγῳ ἀπάντων τῆς οὐσίας ὃ τυγχάνει ἔκαστον ὅντες ἀριστεῖς διὰ τοῦ σώματος αὐτῶν τὸ ἀληθέστατον θεωρεῖται, ἢ ὥδε ἔχει· ὅς ἂν μάλιστα ἡμῶν καὶ ἀκριβέστατα παρασκευάσηται αὐτὸν ἔκαστον διανοηθῆναι περὶ οὗ σκοπεῖ, οὗτος ἂν ἐγγύτατα ἵοι τοῦ γνῶναι ἔκαστον;
πάνυ μὲν οὖν.

10

ἄριστος οὖν ἐκεῖνος ἂν τοῦτο ποιήσειεν καθαρώτατα ὅστις ὅτι μάλιστα αὐτῇ τῇ διανοίᾳ ἵοι ἐφ' ἔκαστον, μήτε τιν' ὅψιν παρατιθέμενος ἐν τῷ διανοεῖσθαι
μήτε τινὰ ἄλλην αἴσθησιν ἐφέλκων μηδεμίαν μετὰ τοῦ λογισμοῦ, ἀλλ' αὐτῇ καθ' αὐτὴν εἰλικρινεῖ τῇ διανοίᾳ χρώμενος αὐτὸν καθ' αὐτὸν εἰλικρινές ἔκαστον ἐπιχειροῦ θηρεύειν τῶν ὄντων, ἀπαλλαγεὶς ὅτι μάλιστα ὄφθαλμῶν τε καὶ ὄτων καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν σύμπαντος τοῦ σώματος, ὡς ταράττοντος καὶ οὐκ ἐῶντος τὴν ψυχὴν κτήσασθαι ἀλήθειάν τε καὶ φρόνησιν ὅταν κοινωνῆ;

15

20

Plato, *Phaedo* 65d–66a

(e)* How persuasive do you find the argument in these lines that the philosopher should approach their inquiry using intellect rather than the senses?

You should refer **both** to the content **and** to the language of the passage.

[15]

Section B

Answer **one** question from this section.

- 3** Read the following passages and answer the questions.

μαθὼν δέ μιν Ἀρτάβανος ὁ πάτρως, ὃς τὸ πρῶτον γνώμην ἀπεδέξατο
 ἐλευθέρως οὐ συμβουλεύων Ξέρξη στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, οὗτος
 ὡνὴρ φρασθεὶς Ξέρξην δακρύσαντα εἴρετο τάδε· “ὦ βασιλεῦ, ὡς πολλὸν
 ἀλλήλων κεχωρισμένα ἐργάσαο νῦν τε καὶ ὀλίγῳ πρότερον μακαρίσας γὰρ
 σεωντὸν δακρύεις.” ὁ δὲ εἶπε· “ἐσῆλθε γάρ με λογισάμενον κατοικτίζαι
 ὡς βραχὺς εἴη ὁ πᾶς ἀνθρώπινος βίος, εἰ τούτων γε ἔοντων τοσούτων
 οὐδεὶς ἐς ἑκατοστὸν ἔτος περιέσται.” ὁ δὲ ἀμείβετο λέγων· “ἔτερα τούτου
 παρὰ τὴν ζόην πεπόνθαμεν οἰκτρότερα. ἐν γὰρ οὕτω βραχέῃ βίῳ οὐδεὶς
 οὕτως ἀνθρωπος ἐών εὐδαίμων πέφυκε, οὔτε τούτων οὔτε τῶν ἄλλων, τῷ
 οὐ παραστήσεται πολλάκις καὶ οὐκὶ ἅπαξ τεθνάναι βιούλεσθαι μᾶλλον ἢ
 ζώειν. αἱ τε γὰρ συμφοραὶ προσπίπτουσαι καὶ αἱ νοῦσοι συνταράσσουσαι
 καὶ βραχὺν ἔοντα μακρὸν δοκέειν εἶναι ποιεῦσι τὸν βίον. οὕτως ὁ μὲν
 θάνατος μοχθηρῆς ἐούσης τῆς ζόης καταφυγὴ αἰρετωτάτη τῷ ἀνθρώπῳ
 γέγονε, ὁ δὲ θεός γλυκὺν γεύσας τὸν αἰῶνα φθονερὸς ἐν αὐτῷ εύρισκεται
 ἐών.”

5

10

15

Herodotus, *Histories* 7.46

- (a)*** How does Herodotus present the characters of Xerxes and Artabanus in this passage?

You should refer **both** to the content **and** to the language of the passage.

[15]

ὁ δ' ἀμείβετο λέγων· “ὦ βασιλεῦ, οὕτε στρατὸν τοῦτον, ὅστις γε σύνεσιν
ἔχει, μέμφοιτ’ ἂν οὕτε τῶν νεῶν τὸ πλῆθος· ἦν δὲ πλεῦνας συλλέξης, τὰ
δύο τοι τὰ λέγω πολλῷ ἔτι πολεμιώτερα γίνεται. τὰ δὲ δύο ταῦτα ἐστὶ γῆ
τε καὶ θάλασσα. οὕτε γὰρ τῆς θαλάσσης ἐστὶ λιμὴν τοσοῦτος οὐδαμόθι, ὡς
ἐγὼ εἰκάζω, ὅστις ἐγειρομένου χειμῶνος δεξάμενός σεν τοῦτο τὸ ναυτικὸν
φερέγγυος ἔσται διασῶσαι τὰς νέας. καίτοι οὐκὶ ἔνα αὐτὸν δεῖ εἶναι τὸν
λιμένα, ἀλλὰ παρὰ πᾶσαν τὴν ἥπειρον παρ’ ἦν δὴ κομίζεαι. οὔκων ὅν
δὴ ἐόντων τοι λιμένων ὑποδεξίων, μάθε ὅτι αἱ συμφοραὶ τῶν ἀνθρώπων
ἀρχούσι καὶ οὐκὶ ὕνθρωποι τῶν συμφορέων. καὶ δὴ τῶν δύο τοι τοῦ ἐτέρου
εἰρημένου τὸ ἔτερον ἔρχομαι ἐρέων. γῆ δὲ πολεμίη τῆδε τοι κατίσταται· εἰ
θέλει τοι μηδὲν ἀντίξοον καταστῆναι, τοσούτῳ τοι γίνεται πολεμιωτέρη
ὅσῳ ἂν προβαίνης ἐκαστέρω, τὸ πρόσω αἰεὶ κλεπτόμενος· εὐπρηξίης δὲ οὐκ
ἔστι ἀνθρώποισι οὐδεμία πληθώρη. καὶ δή τοι, ὡς οὐδενὸς ἐναντιευμένου,
λέγω τὴν χώρην πλεῦνα ἐν πλέονι χρόνῳ γινομένην λιμὸν τέξεσθαι.”

5

10

Herodotus, *Histories* 7.49

- (b) Translate ὁ δ' ἀμείβετο ... θάλασσα (lines 1–4).

Write your translation on alternate lines.

[5]

- (c) οὕτε γὰρ ... τῶν συμφορέων (lines 4–9): explain why Artabanus thinks that Xerxes should consider the sea to be an enemy. [5]
- (d) γῆ δὲ πολεμίη ... τέξεσθαι (lines 10–14): what does Artabanus suggest might be surprising about the dangers an army faces on land? [4]

4 Read the following passages and answer the questions.

εὶ γὰρ μὴ ἀεὶ ἀνταποδιδοίη τὰ ἔτερα τοῖς ἔτέροις γιγνόμενα, ὡσπερὲὶ
κύκλῳ περιουόντα, ἀλλ’ εὐθεῖά τις εἴη ἡ γένεσις ἐκ τοῦ ἔτέρου μόνον εἰς τὸ
καταντικὸν καὶ μὴ ἀνακάμπτοι πάλιν ἐπὶ τὸ ἔτερον μηδὲ καμπήν ποιοῖτο,
οἷσθ’ ὅτι πάντα τελευτῶντα τὸ αὐτὸν σχῆμα ἀν σχοίη καὶ τὸ αὐτὸν πάθος ἀν
πάθοι καὶ παύσαιτο γιγνόμενα; 5

οὐδὲν χαλεπόν, ή δ’ ὅς, ἐννοησαι ὁ λέγω ἀλλ’ οἶον εἰ τὸ καταδαρθάνειν μὲν
εἴη, τὸ δ’ ἀνεγείρεσθαι μὴ ἀνταποδιδοίη γιγνόμενον ἐκ τοῦ καθεύδοντος,
οἷσθ’ ὅτι τελευτῶντα πάντ’ ἀν λῆρον τὸν Ἐνδυμίωνα ἀποδείξειεν καὶ
οὐδαμοῦ ἀν φαίνοιτο διὰ τὸ καὶ τἄλλα πάντα ταὐτὸν ἐκείνω πεπονθέναι,
καθεύδειν. κἀν εἰ συγκρίνοιτο μὲν πάντα, διακρίνοιτο δὲ μή, ταχὺ ἀν
τὸ τοῦ Ἀναξαγόρου γεγονός εἴη, ‘όμοιο πάντα χρήματα’. ὡσαύτως δέ, ὥ
φύλε Κέβης, καὶ εἰ ἀποθνήσκοι μὲν πάντα ὅσα τοῦ ζῆν μεταλάβοι, ἐπειδὴ
δὲ ἀποθάνοι, μένοι ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τὰ τεθνεῶτα καὶ μὴ πάλιν
ἀναβιώσκοιτο, ἦρ’ οὐ πολλὴ ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τεθνάναι καὶ
μηδὲν ζῆν; 15

Plato, *Phaedo* 72a–c

(a)* How successfully does Socrates argue that it must be possible for the living to come back to life after death?

You should refer **both** to the content **and** to the language of the passage.

[15]

οὐκοῦν ὁμολογοῦμεν, ὅταν τίς τι ἴδων ἐννοήσῃ ὅτι βούλεται μὲν τοῦτο ὁ
νῦν ἐγὼ ὁρῶ εἶναι οἷον ἄλλο τι τῶν ὄντων, ἐνδεῖ δὲ καὶ οὐ δύναται τοιοῦτον
εἶναι ἵσον οἷον ἐκεῖνο, ἀλλ' ἔστιν φαυλότερον, ἀναγκαῖόν που τὸν τοῦτο
ἐννοοῦντα τυχεῖν προειδότα ἐκεῖνο ὡς φησιν αὐτὸ προσεοικέναι μέν,
ἐνδεεστέρως δὲ ἔχειν;

5

ἀνάγκη.

τί οὖν; τὸ τοιοῦτον πεπόνθαμεν καὶ ἡμεῖς ἡ οὐ περί τε τὰ ἵσα καὶ αὐτὸ τὸ
ἵσον;

παντάπασί γε.

ἀναγκαῖον ἄρα ἡμᾶς προειδέναι τὸ ἵσον πρὸ ἐκείνου τοῦ χρόνου ὅτε τὸ
πρῶτον ἴδόντες τὰ ἵσα ἐννοήσαμεν ὅτι ὀρέγεται μὲν πάντα ταῦτα εἶναι
οἷον τὸ ἵσον, ἔχει δὲ ἐνδεεστέρως.

10

ἔστι ταῦτα.

ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε ὁμολογοῦμεν, μὴ ἄλλοθεν αὐτὸ ἐννενοηκέναι μηδὲ
δυνατὸν εἶναι ἐννοῆσαι ἀλλ' ἡ ἐκ τοῦ ἴδειν ἡ ἄψασθαι ἡ ἐκ τινος ἄλλης τῶν
αἰσθήσεων ταύτὸν δὲ πάντα ταῦτα λέγω.

15

ταύτὸν γὰρ ἔστιν, ὡς Σώκρατες, πρός γε ὁ βούλεται δηλῶσαι ὁ λόγος.

ἀλλὰ μὲν δὴ ἐκ γε τῶν αἰσθήσεων δεῖ ἐννοῆσαι ὅτι πάντα τὰ ἐν ταῖς
αἰσθήσεσιν ἐκείνου τε ὀρέγεται τοῦ ὁ ἔστιν ἵσον, καὶ αὐτοῦ ἐνδεέστερά
ἔστιν· ἡ πῶς λέγομεν;

20

οὕτως.

πρὸ τοῦ ἄρα ἀρξασθαι ἡμᾶς ὅρᾶν καὶ ἀκούειν καὶ τὰλλα αἰσθάνεσθαι
τυχεῖν ἔδει που εἰληφότας ἐπιστήμην αὐτοῦ τοῦ ἵσου ὅτι ἔστιν, εἰ ἐμέλλομεν
τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων ἵσα ἐκεῖσε ἀνοίσειν, ὅτι προθυμεῖται μὲν πάντα
τοιαῦτ' εἶναι οἷον ἐκεῖνο, ἔστιν δὲ αὐτοῦ φαυλότερα.

25

Plato, *Phaedo* 74d–75b

(b) οὐκοῦν ὁμολογοῦμεν ... ἐνδεεστέρως δὲ ἔχειν (lines 1–5): outline the argument which Socrates makes here. [4]

(c) τί οὖν ... ἔχει δὲ ἐνδεεστέρως (lines 7–12): according to Socrates, how does the argument affect their previous discussion? [2]

(d) Translate ἀλλὰ μὴν ... ὁ λόγος (lines 14–17).

Write your translation on alternate lines.

[5]

(e) ἀλλὰ μὲν ... φαυλότερα (lines 18–25): what further points does Socrates make here? [3]

5 Read the following passages and answer the questions.

ἐνθα δὴ Καλλίμαχος μηχανᾶται τι προύτρεχεν ἀπὸ τοῦ δένδρου ύφ' ὡς ἦν
αὐτὸς δύο ἥ τρία βήματα· ἐπειδὴ δὲ οἱ λίθοι φέροιντο, ἀνέχαζεν εὐπετῶς·
ἐφ' ἑκάστης δὲ τῆς προδρομῆς πλέον ἥ δέκα ἄμαξαι πετρῶν ἀνηλίσκοντο. ὁ
δὲ Ἀγασίας ὡς ὁρᾷ τὸν Καλλίμαχον ἀ ἐποίει τὸ στράτευμα πᾶν θεώμενον,
δείσας μὴ οὐ πρῶτος παραδράμῃ εἰς τὸ χωρίον, οὐδὲ τὸν Ἀριστώνυμον 5
πλησίον ὅντα παρακαλέσας οὐδὲ Εὐρύλοχον τὸν Λουσιέα, ἔταίρους ὅντας,
οὐδὲ ἄλλον οὐδένα χωρεῖ αὐτός, καὶ παρέρχεται πάντας. ὁ δὲ Καλλίμαχος
ὡς ὁρᾷ αὐτὸν παριόντα, ἐπιλαμβάνεται αὐτοῦ τῆς ἵτυος· ἐν δὲ τούτῳ
παραθεῖ αὐτοὺς Ἀριστώνυμος Μεθυδριεύς, καὶ μετὰ τοῦτον Εὐρύλοχος
Λουσιέας· πάντες γὰρ οὗτοι ἀντεποιοῦντο ἀρετῆς καὶ διηγωνίζοντο πρὸς 10
ἄλλήλους· καὶ οὕτως ἐρίζοντες αἰροῦσι τὸ χωρίον. ὡς γὰρ ἄπαξ εἰσέδραμον,
οὐδεὶς πέτρος ἀνωθεν ἤνεχθη. ἐνταῦθα δὴ δεινὸν ἦν θέαμα. αἱ γὰρ
γυναῖκες ώριπτουσαι τὰ παιδία εἶτα ἔαυτὰς ἐπικατερρίπτουν, καὶ οἱ ἄνδρες
ώσαυτως. ἐνταῦθα δὴ καὶ Αἰνείας Στυμφάλιος λοχαγὸς ἴδων τινα θέοντα
ὡς όψιοντα ἔαυτὸν στολὴν ἔχοντα καλὴν ἐπιλαμβάνεται ὡς κωλύσων· ὁ δὲ 15
αὐτὸν ἐπισπάται, καὶ ἀμφότεροι ὠχοντο κατὰ τῶν πετρῶν φερόμενοι καὶ
ἀπέθανον.

5

10

15

Xenophon, *Anabasis* 4.7.10–14

(a) ἐνθα δὴ ... ἀνηλίσκοντο (lines 1–3): explain what made this a clever idea. [3]

(b) Translate ὁ δὲ Ἀγασίας ... παρέρχεται πάντας (lines 3–7).

Write your translation on alternate lines.

[5]

(c) πάντες γὰρ οὗτοι ... ἀνωθεν ἤνεχθη (lines 10–12): how did the rivalry between the four men turn out to have a positive outcome? [2]

(d) ἐνταῦθα δὴ ... ἀπέθανον (lines 12–17): how were there terrible consequences for both sides? [4]

“ἐξώτα τοίνυν,” ἔφη, “αὐτοὺς τί ἀντιτετάχαται καὶ χρήζουσιν ἡμῖν πολέμιοι εἶναι.” οἱ δὲ ἀπεκρίναντο “ὅτι καὶ ὑμεῖς ἐπὶ τὴν ἡμετέραν χώραν ἔρχεσθε.”

λέγειν ἐκέλευνον οἱ στρατηγοὶ ὅτι οὐ κακῶς γε ποιήσοντες, ἀλλὰ βασιλεῖ πολεμήσαντες ἀπερχόμεθα εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐπὶ θάλατταν βουλόμεθα ἀφικέσθαι. ἡρώτων ἐκεῖνοι εἰ δοῖεν ἀν τούτων τὰ πιστά. οἱ δὲ ἔφασαν καὶ δοῦναι καὶ λαβεῖν ἐθέλειν. ἐντεῦθεν διδόασιν οἱ Μάκρωνες βαρβαρικὴν λόγχην τοῖς Ἑλλησιν, οἱ δὲ Ἑλληνες ἐκείνοις Ἑλληνικήν ταῦτα γὰρ ἔφασαν πιστὰ εἶναι· θεοὺς δὲ ἐπεμαρτύραντο ἀμφότεροι.

μετὰ δὲ τὰ πιστὰ εὐθὺς οἱ Μάκρωνες τὰ δένδρα συνεξέκοπτον τὴν τε ὁδὸν ὀδοποίουν ως διαβιβάσοντες ἐν μέσοις ἀναμεμιγμένοι τοῖς Ἑλλησι, καὶ ἀγορὰν οἴαν ἐδύναντο παρεῖχον, καὶ παρήγαγον ἐν τρισὶν ἡμέραις ἔως ἐπὶ τὰ Κόλχων ὄρια κατέστησαν τοὺς Ἑλληνας.

5

10

Xenophon, *Anabasis* 4.8.5–8

(e)* How does Xenophon create the impression of a successful negotiation in this passage?

You should refer **both** to the content **and** to the language of the passage.

[15]

Section C

Answer **one** question from this section.

In your response, you are expected to draw, where relevant, on material from those parts of the text that you have studied in English, as well as those parts you have read in Greek.

- 6*** How successfully does Herodotus make *Histories* Book 7 an interesting and engaging account? [20]
- 7*** ‘There was no point in Socrates’ friends visiting him, as they do not add anything of importance or relevance to the discussion.’ How far do you agree with this opinion? [20]
- 8*** ‘Xenophon’s main aim in the *Anabasis* was to promote his own skills and achievements as a leader.’ To what extent do you think this is true? [20]

END OF QUESTION PAPER

Copyright Information

OCR is committed to seeking permission to reproduce all third-party content that it uses in its assessment materials. OCR has attempted to identify and contact all copyright holders whose work is used in this paper. To avoid the issue of disclosure of answer-related information to candidates, all copyright acknowledgements are reproduced in the OCR Copyright Acknowledgements Booklet. This is produced for each series of examinations and is freely available to download from our public website (www.ocr.org.uk) after the live examination series.

If OCR has unwittingly failed to correctly acknowledge or clear any third-party content in this assessment material, OCR will be happy to correct its mistake at the earliest possible opportunity.

For queries or further information please contact The OCR Copyright Team, The Triangle Building, Shaftesbury Road, Cambridge CB2 8EA.

OCR is part of Cambridge University Press & Assessment, which is itself a department of the University of Cambridge.